

Dkt. James S. Spiegel, Maadili ya Kikristo, Kipindi cha 1, Utangulizi

© 2024 Jim Spiegel na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. James S. Spiegel katika mafundisho yake kuhusu Maadili ya Kikristo. Hii ni kipindi cha 1, Utangulizi.

Habari, mimi ni Jim Spiegel. Mimi ni profesa wa falsafa na dini, na nitatoa mihadhara kuhusu maadili ya Kikristo. Nimefundisha falsafa kwa zaidi ya miongo mitatu na kufundisha kwa miaka 27 katika Chuo Kikuu cha Taylor. Sasa ninafundisha katika Seminari ya Theolojia ya Indianapolis.

Utafiti wangu na mambo ninayopenda kitaaluma yanaangukia zaidi katika maeneo ya falsafa ya dini na maadili, lakini pia nafanya kazi katika urembo, historia ya falsafa, falsafa ya akili, na maeneo mengine. Kwa hivyo, tutazungumzia kuhusu Maadili ya Kikristo na jinsi ya kufikiria kuhusu masuala ya maadili kutoka kwa mtazamo wa Kikristo ambayo pia yanatokana na nadharia muhimu za kifalsafa zinazohusiana na maadili. Maadili yanahusu jinsi tunavyopaswa kuishi.

Ni uwanja wa masomo unaohitaji maelekezo, unaouliza kinachopaswa kuwa, si tu kile kilichopo. Nyanja kadhaa kama vile historia na sayansi hujifunza hali ilivyo. Hizo ni nyanja za utafiti zinazoelezea.

Maadili ni uwanja wa kawaida unaohusu jinsi mambo yanavyopaswa kuwa, jinsi tunavyopaswa kuishi, na chaguo tunazopaswa kufanya katika miktadha mbalimbali. Maadili pia hushughulikia masuala ambayo ni muhimu kwa kila mtu kwa sababu tu sisi ni binadamu. Nyanja zingine kadhaa huchunguza masuala ambayo yanaweza au hayawezi kuwa muhimu kwa kila mtu au kuwa muhimu kwa kila mtu.

Ukisoma uhandisi wa umeme, kwa mfano, au michezo, watu wengi wanapendezwa na masomo haya, na ni muhimu, lakini unaweza kuwa na maisha yenye mafanikio bila kujihusisha sana, ikiwa kuna yoyote, moja kwa moja katika uhandisi wa umeme au riadha. Maadili si hivyo. Kama wanadamu, tumeitwa kuishi kwa njia fulani, kuwajibika, kufanya majukumu yetu, kuheshimu haki za watu, na kutenda kwa haki.

Chochote kingine unachofanya, unahitaji kuwa na wasiwasi kuhusu masuala ya maadili na kuishi kimaadili. Kwa hivyo, katika kujifunza jinsi tunavyopaswa kuishi, tunahitaji kuwa na wasiwasi kuhusu dhana fulani za kinadharia kama baadhi ya mambo niliyoyataja hivi punde. Wajibu, hiyo inamaanisha nini? Inamaanisha nini kwa mtu kuwa na haki? Haki ni nini? Haki ni nini? Uadilifu ni nini? Hizi zote ni dhana za

kinadharia, na tunahitaji kuelewa baadhi ya mambo haya na kuyafikiria waziwazi kabla ya kuendelea kuzungumzia masuala ya vitendo.

Kuna masuala fulani ya vitendo ambayo ni muhimu zaidi kuliko mengine , na tutazungumzia baadhi ya masuala yenye utata na mgawanyiko zaidi katika wakati wetu ambayo yanatukabili, iwe katika maisha yetu binafsi, hadharani, au yote mawili. Masuala kama vile utoaji mimba, euthanasia, vita, kuhalalisha dawa za kulevya, maadili ya ngono, na kadhalika. Kwa hivyo, wacha niseme mambo machache kuhusu mila mbalimbali za kimaadili katika historia ya falsafa na theolojia.

Hii itatusaidia kuinisha au kuanza kuinisha mitazamo tofauti ya kimaadili ambayo tutazungumzia kwa undani. Mbinu ya deontolojia ya maadili inasisitiza wajibu. Kwa kawaida hii inahusika hasa na sheria.

Tutazungumzia maadili ya Kant na kitu anachokiita sharti la kategoria katika nadharia ya amri ya kimungu na mapokeo ya kiteolojia ya Kikristo. Kuna umakini kwa amri za kimungu, unajua, kanuni ya dhahabu, Amri Kumi, Amri Kumi, pamoja na amri maalum. Hizi ni wasiwasi zaidi wa kideontolojia.

Kisha, una maadili ya kiteolojia na vipimo vya kimaadili ambavyo tutazungumzia pia. Maadili ya kiteolojia yanasisitiza malengo au malengo na madhumuni, na utamaduni wa maadili unaotumika ni wa kiteolojia zaidi, kama vile maadili ya fadhila, ambayo huzingatia telos za kibinadamu na maana ya kutimiza mpango wa muundo wa mwanadamu kulingana na sifa mbalimbali za tabia ambazo tunapaswa kukuza. Na kisha una mbinu kadhaa mchanganyiko, mbinu mseto, kama vile maadili ya mkataba wa kijamii, ambayo huchanganya vipengele vya deontolojia pamoja na maadili ya kiteolojia na sheria asilia, ambayo ni utamaduni muhimu ndani ya historia ya maadili ya Kikristo.

Tukizungumzia Wakristo na maadili, kwa nini Wakristo wajifunze maadili? Hilo ni swali ambalo linajibiwa kwa urahisi sana, na jibu ni kwamba maisha ya Kikristo kimsingi yanahusu maadili, kuishi sawa mbele za Mungu, na hilo ni jambo la kimaadili au la kimaadili. Kuna msisitizo mkubwa unaowekwa kwenye maisha sahihi katika Maandiko, kama vile sampuli ndogo ya vifungu vinavyozungumzia hili. Mithali 15:9 inasema njia ya waovu ni chukizo kwa Bwana, lakini humpenda yeye afuataye haki.

Mika 6:8, tunaambiwa, amekuonyesha, Ee mwanadamu, yaliyo mema, na Bwana anataka nini kwako? Kutenda haki, kupenda rehema, na kutembea kwa unyenyekevu na Mungu wako. Kwa hivyo, haki, rehema, na unyenyekevu ni sifa au maadili ya kimaadili ambayo tumeitwa kuyafuata, si hapa tu bali katika sehemu zingine nyingi katika Maandiko, na hizo ni sifa za kimaadili. Tatu, macho ya Bwana yako juu ya wenye haki, na masikio yake yako wazi kwa maombi yao, lakini uso wa Bwana uko juu ya watenda mabaya.

Petro anasema katika 1 Petro 3, na tena, kuna mamia ya vifungu vingine vinavyotukuza kuishi ipasavyo, kuishi kwa haki, kuwa waadilifu, na kuishi kwa njia inayomheshimu Mungu kimaadili. Kwa hivyo, nimeandika vifungu kadhaa vya Biblia vinavyosisitiza haki na uadilifu. Sasa tunaweza kuuliza, haki ni nini? Haki ni nini? Na hiyo inatupeleka moja kwa moja kwenye kitu kinachoitwa meta-ethics, ambapo tunachambua dhana na masharti fulani ya maadili.

Inamaanisha nini kutenda kwa haki na uadilifu kuhusu masuala kama vile utoaji mimba, euthanasia, vita, adhabu ya kifo, na matibabu ya wanyama? Na haya yote ni masuala ambayo tutayaangalia. Tena, haya ni masuala tunayokabiliana nayo, angalau kwa umma, ndani ya jamii ya kiraia ambapo kuna aina zote za matatizo yanayotokea katika muktadha wa masuala haya, lakini pia kibinafsi. Tunaweza kujikuta tukipambana na baadhi ya masuala haya kwa njia ya kibinafsi zaidi.

Kwa hivyo, hii ndiyo mbinu tutakayotumia katika utafiti wetu wa maadili na mbinu. Maadili ya Kikristo yanapaswa kufanywaje? Hilo ni moja ya masuala yanayojadiliwa na wanaadili Wakristo. Ni kwa kiwango gani mwanaadili Mkristo anapaswa kushauriana, kutumia, na kutumia nadharia na kanuni za kifalsafa anapofanya uchambuzi wa maadili wa masuala mbalimbali? Mbinu nitakayotumia, ambayo ni mbinu ya kila msomi wa maadili Mkristo au mwanaadili ninayemjua, ni kwamba tutaunganisha nadharia zetu za kifalsafa na uchunguzi wetu wa kitheolojia.

Na nadhani aina hiyo ya ujumuishaji wa falsafa na theolojia ni muhimu, na hata haiwezi kuepukika. Tunafanya mawazo ya kifalsafa, kama sisi sote tunavyofanya, tunapokaribia maandiko, na pia tunapokaribia maisha yote. Kwa hivyo, huwezi kuepuka falsafa, kwa hivyo tunaweza kuifanya vizuri.

Ni vyema tukawa wazi katika utambuzi wetu, usemi, na uchambuzi na tathmini ya nadharia na kanuni mbalimbali za kifalsafa. Kwa hivyo, tutafanya hivyo kwa sababu hiyo. Hoja za kifalsafa haziepukiki kutoka kwa mtazamo wa vitendo.

Tunaishi katika jamii yenye watu wengi, na kuna watu wengi huko nje ambao hawana nia ya theolojia hapo awali. Watasikiliza tu hoja za kifalsafa. Kwa hivyo, ikiwa tuna msimamo ambao ni msimamo wa kibiblia, sahihi kitheolojia kuhusu masuala yoyote kati ya haya, ikiwa tunataka kusikilizwa hadharani, ikiwa tunataka hoja na mawazo na misimamo yetu ichukuliwe kwa uzito mahali pengine katika jamii yetu, tunahitaji kuweza kuzitetea kifalsafa, na pia kitheolojia.

Kwa miaka mingi, nilipofundisha katika Chuo Kikuu cha Taylor na kufundisha timu yetu ya mijadala ya masuala ya maadili, ambayo inaitwa timu ya bakuli la maadili, inayoshindana na shule kutoka kote nchini, tulifanya hoja zetu kifalsafa. Sasa, hakika tuna imani za kitheolojia kuhusu masuala mengi tuliyoashughulikia, lakini huwezi tu kuingia katika mazingira ambayo yana wingi na kuanza kunukuu sura na mistari kutoka kwa maandiko ili kutetea msimamo wako. Utapuuzwa.

Unahitaji kuweza kufanya hoja zako ziwe za kifalsafa. Kwa hivyo, nadhani kama Wakristo katika jamii yenye watu wengi, hili ni jambo ambalo tunapaswa kufanya. Tunahitaji kufahamu hoja za kifalsafa, faida na hasara, pamoja na sababu zetu za kitheolojia na kibiblia kwa maoni tunayoyaunga mkono.

Kwa hivyo, tutachukua mbinu ya hatua mbili hapa, tukianza na aina ya mapitio na tathmini ya nadharia kuu za maadili na dhana za kifalsafa, tukiangalia nadharia kama vile utilitarianism na maadili ya Kantian, maadili ya mikataba ya kijamii, na maadili ya fadhila. Kisha, tutaangalia mila na maadili muhimu ya kitheolojia, nadharia ya amri ya Mungu, na maadili ya sheria asilia. Kisha, mara tutakapokuwa tumefanya yote hayo, tutatumia dhana hizo za kinadharia kwa masuala maalum ya maadili.

Tunapochunguza nadharia na kanuni kuu za maadili, nitaangazia nguvu na udhaifu wa kila nadharia, si nadharia za kifalsafa tu bali pia mila za kitheolojia pia. Kila moja ina nguvu zake pamoja na udhaifu wake. Nitatoa aina ya mfumo wa aina mbalimbali wa kufikiria kuhusu nadharia na kanuni za maadili kutoka kwa mtazamo wa Kikristo.

Ninaamini kwamba mila na maadili yote au angalau mengi ya kifalsafa yana ufahamu muhimu ambao tunahitaji kuuzingatia. Kwa hivyo, nitaelezea mfumo huo wa mseto mara tu tutakapomaliza utafiti wetu wa nadharia za maadili. Kisha, tutajadili masuala makuu ya maadili, tukizingatia hoja muhimu za kifalsafa na kitheolojia pande zote mbili za masuala haya.

Na tutazingatia vifungu kadhaa vya Biblia na hoja za kitheolojia ambazo zinafaa kwa kila suala, tena, pande zote mbili za kila suala. Kwa hivyo huo ndio mpango na natumai utafurahia na kujifunza mengi kutoka kwa mjadala wetu.

Huyu ni Dkt. James S. Spiegel katika mafundisho yake kuhusu Maadili ya Kikristo. Huu ni kipindi cha 1, Utangulizi.